ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 15ης Μαρτίου 1994 *

Στην υπόθεση C-45/93,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την Blanca Rodríguez Galindo, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Ισπανίας, εκπροσωπούμενου από τον Alberto José Navarro González, γενικό διευθυντή της υπηρεσίας συντονισμού των νομικών και θεσμικών κοινοτικών υποθέσεων, και την Gloria Calvo Díaz, Abogado del Estato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ισπανίας, 4-6, boulevard Emmanuel Servais,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, εφαρμόζοντας σύστημα κατά το οποίο οι Ισπανοί πολίτες, οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ισπανία και οι νέοι κάτω των 21 ετών που έχουν τη ιθαγένεια άλλων κρατών μελών της ΕΟΚ δικαιούνται δωρεάν εισόδου στα εθνικά

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

μουσεία, ενώ οι υπήκοοι των άλλων κρατών μελών ηλικίας άνω των 21 ετών πρέπει να καταβάλλουν εισιτήριο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 7 και 59 της Συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή) και D. A. O. Edward, προέδρους τμήματος, R. Joliet, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann
γραμματέας: J.-G. Giraud

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Ιανουαρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Φεβρουαρίου 1993, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, εφαρμόζοντας σύστημα κατά το οποίο οι Ισπανοί πολίτες, οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ισπανία και οι

νέοι κάτω των 21 ετών που έχουν την ιθαγένεια άλλων κρατών μελών της ΕΟΚ δικαιούνται δωρεάν εισόδου στα εθνικά μουσεία, ενώ οι υπήκοοι των άλλων κρατών μελών ηλικίας άνω των 21 ετών πρέπει να καταβάλλουν εισιτήριο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 7 και 59 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2 Το άρθρο 22 του βασιλικού διατάγματος 620/1987 της 10ης Απριλίου 1987, με το οποίο θεσπίστηκε ο κανονισμός περί εθνικών μουσείων και το ισπανικό σύστημα περί μουσείων (στο εξής: κανονισμός), προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι οι έχοντες την ισπανική ιθαγένεια μπορούν να επισκέπτονται δωρεάν τα μουσεία του κράτους, υπό τους όρους που καθορίζονται από το υπουργικό συμβούλιο. Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου επιτρέπει στην κυβέρνηση να επεκτείνει, με απόφαση του υπουργικού συμβουλίου, στους υπηκόους άλλων κρατών μελών τους όρους επισκέψεων του κοινού στους οποίους αναφέρεται η παράγραφος 1.

3 Δυνάμει δύο αποφάσεων του υπουργικού συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1982 και της 21ης Φεβρουαρίου 1986, δικαιούνται δωρεάν εισόδου στα μουσεία του κράτους, πλην των Ισπανών υπηκόων, οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ισπανία και οι νέοι ηλικίας κάτω των 21 ετών.

4 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η ρύθμιση αυτή συνιστά παράβαση των άρθρων 7 και 59 της Συνθήκης, καθόσον εισάγει διάκριση μεταξύ των Ισπανών υπηκόων και των υπηκόων των άλλων κρατών μελών που δεν κατοικούν στην Ισπανία και έχουν υπερβεί το 21ο έτος της ηλικίας τους.

5 Επικαλούμενη την απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1989 στην υπόθεση 186/87, Cowan (Συλλογή 1989, σ. 195), η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, η οποία αναγνωρίζεται με το άρθρο 59 της Συνθήκης, συνεπάγεται την ελευθερία των αποδεκτών των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τουριστών, να μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να τους

παρασχεθούν υπηρεσίες υπό τους αυτούς όρους που ισχύουν για τους ημεδαπούς. Κατά την Επιτροπή, το δικαίωμα αυτό δεν αφορά μόνο την πρόσβαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΟΚ, αλλά και όλα τα συναφή πλεονεκτήματα που έχουν επιπτώσεις στους όρους παροχής ή λήψεως των υπηρεσιών αυτών.

6 Συναφώς, παρατηρεί ότι, επειδή η επίσκεψη στα μουσεία αποτελεί έναν από τους αποφασιστικούς λόγους για τους οποίους οι τουρίστες, ως αποδέκτες των υπηρεσιών, αποφασίζουν να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος, υπάρχει στενή σχέση μεταξύ της ελεύθερης κυκλοφορίας που απορρέει υπέρ αυτών από τη Συνθήκη και των όρων εισόδου στα μουσεία.

7 Η Επιτροπή φρονεί εξάλλου ότι η δυσμενής διάκριση που εισάγεται όσον αφορά την είσοδο στα μουσεία μπορεί να έχει αντίκτυπο στους όρους παροχής των υπηρεσιών, καθώς και στις τιμές τους, και επομένως μπορεί να επηρεάσει την απόφαση ορισμένων ατόμων να επισκεφθούν τη χώρα.

8 Το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει μόνο τον ισχυρισμό ότι η εν λόγω ρύθμιση δεν εισάγει διάκριση στον βαθμό που η παράγραφος 3 του προμνησθέντος άρθρου 22 επιτρέπει ειδικά την επέκταση της μεταχειρίσεως της οποίας απολαύουν οι Ισπανοί υπήκοοι στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών.

9 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Συγκεκριμένα, ενώ για τους Ισπανούς υπηκόους η δωρεάν είσοδος στα μουσεία απορρέει άμεσα από τον κανονισμό, για τους αλλοδαπούς η αναγνώριση του πλεονεκτήματος αυτού προϋποθέτει απόφαση του υπουργικού συμβουλίου. Μέχρι όμως την ημερομηνία καταθέσεως του δικογράφου της προσφυγής, το υπουργικό

συμβούλιο δεν είχε κάνει χρήση της εξουσιοδοτήσεως που του παρέχει το προμνησθέν άρθρο 22, παράγραφος 3, οπότε μόνον οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ισπανία και οι νέοι ηλικίας κάτω των 21 ετών απολάμβαναν του δικαιώματος δωρεάν εισόδου στα ισπανικά μουσεία.

10 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το ισπανικό καθεστώς εισόδου στα μουσεία του κράτους εισάγει διάκριση εις βάρος μόνον των αλλοδαπών τουριστών ηλικίας άνω των 21 ετών, η οποία απαγορεύεται, όσον αφορά τους κοινοτικούς υπηκόους, από τα άρθρα 7 και 59 της Συνθήκης ΕΟΚ και, ως εκ τούτου, το Βασίλειο της Ισπανίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα προμνησθέντα άρθρα.

Επί των δικαστικών εξόδων

11 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα. Δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθη πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο της Ισπανίας, εφαρμόζοντας σύστημα κατά το οποίο οι Ισπανοί πολίτες, οι αλλοδαποί που κατοικούν στην Ισπανία και οι νέοι κάτω των 21 ετών που έχουν τη ιθαγένεια άλλων κρατών μελών της ΕΟΚ δικαιούνται

δωρεάν εισόδου στα εθνικά μουσεία, ενώ οι υπήκοοι των άλλων κρατών μελών ηλικίας άνω των 21 ετών πρέπει να καταβάλλουν εισιτήριο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 7 και 59 της Συνθήκης ΕΟΚ.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

Mancini Moitinho de Almeida Edward

Joliet Schockweiler Rodríguez Iglesias

Grévisse Zuleeg Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαρτίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Προεδρεύων

G. F. Mancini

πρόεδρος τμημάτων